

Instans: Frågestund gällande eventuellt införande av allmänt vatten och avlopp vid Sämsjöns norra strand, Herrljunga Kommun
Tid: 2021-03-18 kl. 17.00
Plats: Teams, digitalt möte

Deltagande: 22 berörda fastighetsägare/boende (*anonyma då de ej tillfrågats om att förekomma med namn*)

Gunnar Andersson, kommunalråd Herrljunga kommun
Elaine Larsson, miljöchef Herrljunga kommun
Maja Sallander, samhällsutvecklare Herrljunga kommun
Lea Greim, kommunikatör Herrljunga kommun, mötessekreterare
Tord Ottergren, VA-chef Herrljunga Vatten AB
Frida Carlsson, VA-samordnare Herrljunga Vatten AB
Emma Nilsson Keskitalo, VA-utredare Norconsult
Malin Törnberg, VA-utredare Norconsult

1. Mötet öppnas

Gunnar Andersson, kommunalråd, hälsar välkomna till mötet och förklarar att mötet med hänsyn till Folkhälsomyndighetens riktlinjer behöver hållas digitalt. Samhällsutvecklare Maja Sallander redogör för tekniska funktioner i Teams samt hur mötet är upplagt. Presentation av medverkande från kommunen/Herrljunga Vatten/Norconsult.

2. Information från kommunen samt Herrljunga vatten

Miljöchef Elaine Larsson sammanfattar kort den information som boende kunnat ta del av genom en informationsfilm inför mötet. Se separat presentation (Presentation Allmänt VA).

3. Frågestund – inför mötet skriftligen ställda frågor

Kommunala tjänstepersoner samt Norconsults konsulter besvarar de frågor som lämnats in inför mötet. Se separat bilaga 6 (Frågestund Sämsjön).

4. Frågestund – muntligen framförda under mötet

Boende: Föreningen vill att vattenprover ska tas som visar att det är vi som gjort detta – att sjön mår dåligt. Kommunen har godkänt våra avlopp, vi har även en sandbädd så gråvatten kan filtrera igenom.

Elaine berättar att kommunen är med och finansierar miljöövervakning av Sämsjön och övriga vattenförekomster i avrinningsområdet för Vänerns sydöstra tillflöden. Resultaten finns på vattenrådets websida, men sjön är klassad som övergödd och en av de påverkanskällor som vattenmyndigheten har identifierat är utsläpp från små avlopp.

5.

Boende: Informationen i VISS (Vatteninformation Sverige) visar mätningar från 2016 där det stod att kväve och fosfor är hög. Sedan dess har ju kommunen gjort egna mätningar som visar på lägre halter, så att det ligger under gränsvärdet?

Miljöchef: de mätningar som vi på kommunen gör är väldigt enkla mätningar som inte följer de krav som ställs på mätningarna i VISS, resultatet av våra egna mätningar visar endast en ögonblicksbild just där vi tar provet och kan inte säga något om status i sjön som helhet. De kan

därför inte användas för att visa att status har förbättrats, utan det är mätningarna i VISS vi måste gå efter.

Boende: Varför finns inte campingen med i förslaget verksamhetsområde? Satsa pengar på rätt saker så att vi få med de orsaker som påverkar sjön!

Verksamhetsområdet är ritat efter var kommunen har en skyldighet att anordna allmänt vatten och avlopp, vilket baseras på antal hushåll som ligger samlat. Det finns inget som hindrar andra från att ansluta sig utan att ligga i området, så länge det kan lösas utan ökade kostnader för VA-kollektivet som helhet. När ett verksamhetsområde inrättas delas kostnaden för införandet upp på dem som tas med i det nya verksamhetsområdet. Att inkludera campingen, trots att vi inte är enligt lag skyldiga att göra det, skulle därför innebära en väsentligt högre kostnad för er fastighetsägare i slutändan. Istället ser vi det som lämpligt att campingen bekostar sin egen anslutning, och samma möjlighet finns för fler som ligger utanför (men i närheten av) förslaget verksamhetsområde.

Boende: I vagnsboden 2019 uppgav ni en kostnad för införandet för oss boende. Gäller inte det längre?

Gunnar: Inga priser har lämnats. Vad kostnaden i slutänden blir har vi inte kommit fram till ännu. Självfallet vill vi ha en så bra miljö som möjligt, men ingen kostnad är fastställd. Herrljunga vatten: i vagnsboden redogjorde vi för vad anslutningsavgiften var vid det tillfället. Den låg då på 96 tusen. Vi spikade aldrig fast att det är vad ni kommer att få betala i slutänden. Särtaxa (att ni får betala en högre anslutningsavgift än andra områden) vill vi undvika, om det är möjligt. Vi behöver en detaljprojektering för att kunna fastslå kostnaden, och någon sådan kan vi inte göra innan Kommunfullmäktige fattat ett beslut i frågan. Vi vill inte orsaka onödiga kostnader! Vi kommer försöka hålla nere utgifterna så gott det går, samtidigt som vi ser till att hålla en bra kvalitet så att vi inte ökar kostnaderna i det långa loppet.

Boende: I Norconsults rapport finns en kostnadsuppskattning. Hur ser ni på den?

Herrljunga Vatten: Vi har sett över den och tror (hoppas) att den är i överkant. Den är också svår att relatera till kostnaden för de olika parterna eftersom kostnaden för överföringsledningen inte bekostas av er i verksamhetsområdet. Uppdelningen på kostnader kommer därför inte se ut som i rapporten. Så fort KF tagit ett beslut drar vi igång med detaljprojekteringen och försöker få fram en kostnadsuppskattning. Förhoppningen är att vi ska kunna ge er ett preliminärt besked ett år efter beslut i Kommunfullmäktige, förhoppningsvis alltså i maj 2022.

Boende: När ni känner till kostnaden - kan man dra av ersättningarna för befintliga anläggningar?

Vår bedömning är att det är ett fåtal hushåll som vid införandet (år 2025) kommer ha anläggningar som är yngre än tio år, och som därför kommer att ha rätt till ersättning. Hur utbetalningarna kommer att gå till har vi inte beslutat ännu.

Boende: Inte många vattenledningar som är scannbara utan att vi boende behöver närvara vid grävning. Kanske kan vi markera ledningarna på något sätt. Hur djupt kommer ni gräva?

Herrljunga vatten: Vi lägger de nya ledningarna på frostfritt djup. Vad det är beror på hur markförhållande ser ut från plats till plats.

Boende: De flesta husen i området är fritidshus. Tas detta med i bedömningen? Hur många åretruntboende berörs?

Lagen om allmänna vattentjänster likställer fritidshus och åretruntbostäder, så vi kan inte ta hänsyn till att vissa fastigheter endast bebos delar av året. Det vi måste ta hänsyn till är hur många fastigheter det finns på platsen och hur tätt de ligger. Dessutom ser vi att efterfrågan på åretruntboende ökar i området.

Boende: 80% av kväve och fosfor kommer sannolikt från jordbruket

Miljöchef: det finns absolut flera utsläppskällor som påverkar sjön. I VISS har både jordbruket och enskilda avlopp lyfts som orsaker till sjöns vattenkvalitet. Det går inte att säga exakt hur många procent som kommer från vilken utsläppskälla.

Boende: Om kommunstyrelsen ska ta ett inriktningsbeslut borde kostnaden vs antalet åretruntboende beaktas väl.

Kommunalråd: Kommunstyrelsen lägger ett förslag till Kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige fattar det slutgiltiga beslutet. Eftersom VA-lagen inte ger utrymme att ta hänsyn till om fastigheterna är bebodda året runt eller inte så kan detta inte vara avgörande, men vi kan ha med det i tanken. Herrljunga kommun vill såklart ha fler åretruntboende.

Boende: Samtliga avlopp är ju inventerade och brister åtgärdade mellan 2012-2016. Viss förbättring borde ju ses!

Miljöchef: Miljöövervakning utförs och Sämsjöns status kommer i nästa vattenförvaltningscykel sannolikt uppgraderas från "dålig ekologisk status" till "måttlig ekologisk status". Den miljö kvalitetsnorm som sannolikt kommer att gälla för Sämsjön är "god ekologisk status senast år 2033" och därmed finns behov av ytterligare förbättringar. De flesta reningsanläggningar i området utgörs av markbaserad rening. Dessa har generellt en lägre reningsgrad än ett allmänt avloppsreningsverk. Flera hus har även slutna tank eller torrtoalett som befintlig avloppslösning. Ingen av dessa bedöms påverka sjöns övergödningssstatus.

Boende: Är det ett rimligt projekt med hänsyn till kostnad vs miljöaspekter? Vad jag förstår talar vi om 100 miljoner SEK och väldigt få året runt boende?

Elaine svarar....

Tord: Den här summan (100 miljoner) är vad som anges i rapporten. Som jag nämnde tidigare inkluderar den en del kostnader som vi dels hoppas kunna undvika genom att använda annan teknik, och dels ska de delas upp på olika parter.

Gunnar: Vi har gjort bedömningen från kommunens sida och politiken att det är bättre att vi tar tag i detta nu istället för att invänta ett eventuellt föreläggande från Länsstyrelsen, eftersom vi i så fall skulle få betydligt kortare tid på oss att genomföra anslutningen, vilket drar upp kostnaderna för er som ska anslutas.

Boende: Vad är drivande bakom det här projektet? Lagen ? Miljöproblem ? Rädsla för Länsstyrelsen ? Vad är invånarnas vilja och behov ?

Vi är ju skyldiga att följa lagen. Bakgrunden till att lagen finns är miljö- och hälsöhänsyn. Man har gjort bedömningen på nationell nivå att i områden av den här typen är det en miljö- och hälsovinst att införa allmänt vatten och avlopp och vi har ju då som ansvar att följa den lagstiftningen.

Boende: Hypotetiskt, Länsstyrelsen förelägger er att införa allmänt vatten och avlopp i området, finns det då någon möjlighet att överklaga till en överdistans?

Ja, ett sådant beslut kan överklagas till Mark och miljödomstolen. Vi kan dock konstatera, efter att ha tittat på tidigare domar i liknande fall, att de hittills ställt sig på Länsstyrelsens sida.

Boende: Vilken kapacitet har avloppsreningsverket i Annelund för framtiden ? Vad är framtida planer med tanke bostäder och vilja till inflyttning ? Hur ser investeringsplanen ut där ? Vet att Pipelife flyttar en produktionsenhet omfattande 70 personers arbetstillfälle i första steget till Ljung, så det kommer ju sannolikt att bli en ökad belastning på reningsverket framöver.

Reningsverket och vattenverket är i dagsläget belastade till en tredjedel av sin kapacitet, så det finns gott om utrymme för utveckling i området.

Boende: Norra delen har mycket sten/berg och om ledningarna ska läggas på frostfritt djup så blir det mycket sprängning, eller alternativa (och då dyra) metoder.

Precis, av den anledningen kan sjöförlagd ledning vara ett mer kostnadseffektivt alternativ, samtidigt som det medför andra nackdelar. Men det är en bedömning vi kommer behöva göra i detaljprojekteringen, där vi kan ta hänsyn till alla olika aspekter.

Boende: Hur ser vi framåt med nästa informationsmöte när beslut eventuellt är taget? Hur ser ni på tidsplanen?

Vi har inte beslutat när nästa möte är. Vår tanke är att sprida information via sidan. Om ni önskar ett nytt möte inom kort så kan vi jobba utifrån det, men efter KF-beslut så har vi ingen ny info förutom hur beslutet ser ut. Det kan vi informera om skriftligt. Mer info som kan bli intressant för er får vi ju först efter detaljprojekteringen, då ser vi det som mer relevant att ha ett möte.

Boende: Om vi förstått rätt ska vi få en prisbild i maj 2022, då kan det väl vara lämpligt att ha möte i samband med det?

Då strävar vi efter det. Vi uppmanar er att under tiden hålla koll på hemsidan (www.herrljunga.se/va/samsjon) då ny info läggs där.

6. Mötet avslutas.